

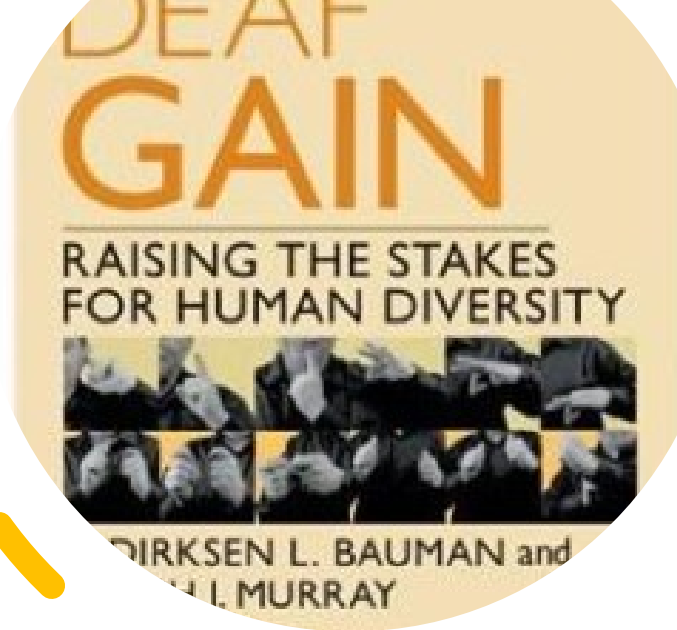
Kultura Neslyšících

Deaf Gain, Deaf Hood, DeafSpace, VV – co to vůbec je?

DEAF GAIN

- Raising the Stakes for Human Diversity (2014)
- Autoři: H-Dirksen L. Bauman, Joseph J. Murray – američtí profesori na Gallaudetově univerzitě, vyučují ASL a Deaf Studies
- **H-Dirksen L. Bauman** je slyšící
- **Joseph J. Murray** je neslyšící, v současné době prezidentem WFD, zaměřuje se na lidská práva
- V rámci knihy kapitola:

III. Language Gains in Action (Přínosy jazyka v akci), Advantages of Learning a Signed Language (Výhoda výuky znakového jazyka) – *Peter C. Hauser, Geo Kartheiser*

Autoři kapitoly

- **Geo Kartheiser Ph.D.** je neslyšící již od narození, studoval na Gallaudetově univerzitě
- **Dr. Peter Hauser** je neslyšící od svých 5 let, pracuje jako neuropsycholog a též studoval na Gallaudetově univerzitě

Studia znakových jazyků

- Lze říci, že studium znakových jazyků začalo již v roce 1779, kdy byla vydána první kniha publikovaná neslyšícím Pierrem Deslogesem (knihař, čalouník). V knize uváděl, že je nutné používat znakový jazyk ve vzdělávání neslyšících.
- Obecně se až do 60. let 20. století neuznávaly znakové jazyky jako přirozené jazyky neslyšících.

Studia znakových jazyků

- Díky **Williamu Stokeovi** (1919-2000), americkému profesorovi na Gallaudetově univerzitě, který se zabýval americkým znakovým jazykem a lingvistikou (porovnávání ASL s mluvenými znaky) se zjistilo, že znaky ASL mají v sobě zakotvený gramatický význam.
- Došlo ke zvýšení zájmu o studium znakových jazyků nejen v USA, ale i ve světě.
- Dochází k uznání, že znakové jazyky jsou přirozenými jazyky, které mají vlastní syntax, gramatiku, fonologii a morfologii.
- Na to navazovaly různé výzkumy (neslyšící ovládající ZJ a slyšící neovládající ZJ – různé výsledky -> snaha dokázat přínos ZJ bez ohledu na existenci/neexistenci sluchu).

DEAF GAIN

- **Deaf Gain** se vyskytuje pouze u neslyšících.
- Zaměřuje se na přínosy/výhody být neslyšícím – týká se přínosů neslyšících a znakového jazyka.
- Opakem Deaf Gain je Deafness (v češtině hluchota), popřípadě hearing loss (ztráta sluchu, sluchové postižení). Deafness znamená, že neslyšícím chybí jeden smysl, a proto jsou v horším postavení než většinová, slyšící, společnost.
- Existuje i pojem **Sign Gain** – ten se týká přínosů znakového jazyka a schopností, které byly získány díky učení se znakovému jazyku. Sign Gain je i pro slyšící.
- Cílem je prokázat, že neslyšící a slyšící lidé, kteří znakují, mají lepší schopnosti, než ti, kteří neznakují.

DEAF GAIN – *Face-Processing Advantages*

- Ve znakovém jazyce vyjadřuje obličej několik funkcí. Zjistilo se, že ti, kteří znakují plynule, se zaměřují více na obličej.
- Různé výzkumy, které prokázaly, že:
 - Ti, kteří znakují, se více zaměřují na rysy obličeje.
 - Znakové jazyky se omezují na lokální rysy, konkrétně na oči, nos a ústa.
 - Nejlépe dopadli neslyšící, kteří ovládají znakový jazyk.
 - Slyšící, kteří znakují, lépe rozlišují specifické emoce (vztek, znechucení). Emoce též projevují lépe než neznakující slyšící.

DEAF GAIN – *Memory-Processing Advantages*

Prostorová paměť (jedná se o typ vizuální krátkodobé paměti)

- Lepší představy o umístění objektů v prostoru.
- Mluvčí ZJ může ve svém znakovacím prostoru ukázat prostorové vztahy mezi objekty.
- Výzkumy potvrdily, že znakové jazyky zlepšují rozsah krátkodobé paměti.

Vizuální paměť

- Informace o umístění objektu v prostoru, zobrazení dvou/trojrozměrných objektů = patří pod vizuální informaci.
- Výzkum potvrdil, že ti, kteří ovládají ZJ, měli lepší vizuální paměť.

DEAF GAIN – *Motion-Processing Advantages*

- Pohyb souvisí s fonologií u znakových jazyků – i drobná změna pohybu mění význam celého sdělení.
- Výzkum (ASL + čínský znakový jazyk) potvrdil, že neslyšící znakující rozlišovali lépe typy pohybů než slyšící neznakující.
- Znakový jazyk tedy zlepšuje rozlišování a zařazování pohybů, které se vztahují ke konkrétnímu jazyku. POZOR – neplatí pro znakové jazyky obecně!

DEAF GAIN – *Deaf-Education Advantages*

- ASL je v USA 4. nejvyučovanějším cizím jazykem na VŠ a univerzitách.
- Prokázalo se, že neslyšící děti, které se učí jak mluvený, tak i znakový jazyk, mají větší slovní zásobu, lépe se vyjadřují – než kdyby se učily jen jeden jazyk.
- ZJ pomáhá s rozvojem čtenářských dovedností u slyšících i neslyšících dětí.

Deaf Gain - video

- <https://www.youtube.com/watch?v=OUgoo3dp-OE>

DEAFHOOD

- Rozdíly mezi deafhood a deafness!
- Deafhood = komplexní proces utváření vědomí vlastní identity.
- Deafness = hluchota, medicínské pojetí.

"Deafhood is not seen as a finite state but as a process by which deaf individuals come to actualize their deaf identity, positing that those individuals construct that identity around several differently ordered sets of priorities and principles, which are affected by various factors such as nation, era, and class." (Ladd)

„Hluchota není chápána jako konečný stav, ale jako proces, kterým neslyšící jedinci docházejí k aktualizaci své identity neslyšících, přičemž se předpokládá, že tito jedinci vytvářejí tuto identitu na základě několika různě uspořádaných souborů priorit a principů, které jsou ovlivněny různými faktory, jako je národ, éra a třída.“

DEAFHOOD

UNDERSTANDING DEAF CULTURE

In Search of Deafhood

Paddy Ladd

- Deafhood tvrdí, že být neslyšícím má pro lidstvo pozitivní hodnotu a není třeba ho léčit jako nemoc. Tento pojem se používá pro vysvětlení jedinečné osobní cesty neslyšícího člověka k objevení a pochopení sebe sama jako neslyšícího.
- **Dr. Paddy Ladd** uvedl, že neslyšící lidé by měli vyhodnotit a osvobodit sami sebe od útlaku, kterému čelili ze strany většinové slyšící společnosti.

DEAFHOOD

*"...I found myself and others coining a new label of 'Deafhood.' Deafhood is not, however, a 'static' medical condition like 'deafness.' Instead, it represents a process - the struggle by each deaf child, deaf family and deaf adult to explain to themselves and each other their own existence in the world. In sharing their lives with each other as a community, and enacting those explanations rather than writing books about them, deaf people are engaged in a daily praxis, a continuing internal and external dialogue."
(Ladd, 2003:3)*

"...Zjistil jsem, že já a ostatní razí novou nálepku 'Deafhood'. Hluchota však není „statický“ zdravotní stav jako „hluchota“. Namísto toho představuje proces – boj každého neslyšícího dítěte, neslyšící rodiny a neslyšícího dospělého o to, aby sobě i sobě navzájem vysvětlili svou vlastní existenci ve světě. Sdíleli své životy mezi sebou jako komunita a uzákonili tato vysvětlení spíše než psaním knih o nich, neslyšící jsou zapojeni do každodenní praxe, neustálého vnitřního a vnějšího dialogu.“

DeafSpace

- <https://www.youtube.com/watch?v=FNp1aviGvE>

VISUAL VERNACUL AR

- **Visual Vernacular** (zkráceně VV) je formou představení ASL vyvinuté **Bernardem Braggem**, které silně čerpá z filmových technik. Název tkví v používání lidového jazyka v rámci filmového představení.
- Jedná se o expresivní a uměleckou formu vyprávění ve znakovém jazyce, kdy vypravěč používá vizuální techniky – střídání rolí, mimiku, prvky pantomimy – k vyprávění příběhu vizuálně expresivním způsobem.
- I když znakujícím je uživatel ASL, mohou mu porozumět i diváci používající mezinárodní znakový systém, nebo dokonce i slyšící, kteří neovládají znakový jazyk.

Různá videa s VV

- The Pilot and The Eagle – Bernard Bragg:

<https://www.youtube.com/watch?v=2cCM0Ykre58>

- Game Over – Ace Mahbaz:

<https://www.youtube.com/watch?v=5pVUypez6xo>

- Unexpected moment – deaf twins Ouahid:

<https://www.youtube.com/watch?v=hD48RQLQurg>

Je ASL prvním znakovým jazykem v USA?

- <https://www.youtube.com/watch?v=s1-StAlw3aE>

Zdroje

Raising the Stakes for Human Diversity, H-Dirksen L. Bauman, Joseph J. Murray

Understanding Deaf Culture in Search of Deafhood, Dr. Paddy Ladd